

Verlengde Noordkade 2
5462 EH Veghel

De Tweede Kamer
t.a.v. Bureau Woordvoering Kabinetsformatie
Postbus 20018
2500 EA Den Haag

Veghel, 15 januari 2024

Betreft: Open brief aan informateur

**‘Zet aanpak voedselverspilling centraal voor positieve impact vanuit
sociaal, economisch én klimaatperspectief’**

Geachte heer Plasterk en onderhandelende partijen,

In Nederland verspillen we jaarlijks 2 miljard kilo voedsel¹. Dat is een file van Utrecht naar Barcelona met bumper aan bumper rijdende vrachtwagens gevuld met goed voedsel. Allemaal eten en drinken dat met aandacht en energie is verbouwd, gekweekt, geproduceerd, verwerkt, getransporteerd, gekoeld (of juist verhit) en verpakt. Omdat ons wereldwijde voedselsysteem verantwoordelijk is voor een kwart tot een derde van onze broeikasgassen, levert voedselverspilling een bijdrage van 6-8% van de totale uitstoot van broeikasgassen. Weggegooid eten dat gegeten had kunnen worden. Voedsel waar boeren en verwerkers hard voor gewerkt hebben en nu liefdeloos achterblijft.

Sociaal en economisch kansrijk

Weloverwogen omgaan met ons voedsel en behoud van grondstoffen heeft geen politieke kleur, maar leidt voor iedereen tot positieve impact, zowel vanuit economisch, sociaal als klimaatperspectief. Door geen voedsel meer te verspillen zijn we in één klap dichterbij het realiseren van onze klimaatdoelstellingen. En dichterbij een eerlijker verdeling van ons voedsel, want het is toch niet te verkopen dat er enerzijds voedsel wordt verspild en anderzijds mensen in Nederland dit goed zouden kunnen gebruiken. Bovendien draagt het bij aan meer regie op de schaarse ruimte in ons land: minder verlies en betere verwaarding van grondstoffen leidt tot minder druk op ons schaarse land.

Het is belangrijk dat voorkomen van verspilling integraal onderdeel is van de transitie naar een duurzamer en sociaal voedselsysteem. Zo boeken we op alle beleidsterreinen pure winst: een veerkrachtige en circulaire economie, de klimaatagenda, de toekomstbestendigheid van onze landbouw met verdienmodellen voor onze (primaire) producenten, de Europese en nationale eiwitstrategie en de sociale agenda ofwel genoeg goed voedsel voor alle Nederlanders door minder te verspillen waar het teveel is en vooral te gebruiken waar mensen te weinig hebben.

Een impactvol beleid

In Nederland werken we inmiddels vijf jaar collectief en doelgericht aan een actieplan rondom SDG 12.3 van de Verenigde Naties: voedselverspilling met de helft verminderen in 2030 ten opzichte van 2015. En we zien vooruitgang: de verspilling bij consumenten is met 33.4 kg per persoon 23% lager ten opzichte van 2015 (en 30% lager dan in 2010). De voedselverspilling in supermarkten is in

Verlengde Noordkade 2
5462 EH Veghel

2022 met 17,4% gedaald t.o.v. 2018. De aardappelverwerkende industrie verspilde 5,5% minder voedsel in 2022 dan in 2020. Wel zullen we een tandje bij moeten zetten om alle doelen te halen. Samen Tegen Voedselverspilling is hét ecosysteem dat alle partijen, van producent tot consument, samenbrengt rondom deze ambitie. Daarbij wordt nauw samengewerkt met het ministerie van LNV voor verduurzaming van de landbouw en ons voedselsysteem.

Wij vragen het nieuwe kabinet om:

1. Een kabinetsbreed integraal duurzaam biograndstoffenbeleid op te nemen in het regeerakkoord, waardoor verlies van grondstoffen, met name in de voedselketen, tot een minimum wordt teruggebracht en hoogwaardige toepassing van reststromen wordt gestimuleerd. Dit draagt bij aan het tegengaan van klimaatverandering, de circulaire economie, vermindert de afhankelijkheid van grondstofvoorziening van buiten de Europese Unie en is goed voor de portemonnee van huishoudens en bedrijven.
2. Het terugdringen van verliezen in de voedselketen een belangrijk thema te maken op de klimaatagenda: het verminderen van voedselverspilling is – nog meer dan wind- en zonne-energie - de belangrijkste maatregel om de CO₂-uitstoot wereldwijd terug te dringen. Het is bovendien de meest haalbare, effectieve en logische stap naar een meer verantwoord en duurzaam voedselsysteem². Daarnaast is het systematisch bestrijden van voedselverspilling één van de meest kosten efficiënte oplossingen: volgens onze berekeningen circa €3 per ton broeikasgasreductie (in tegenstelling tot bijv. CO₂ opslag dat zeker 30 keer zoveel kost).
3. Integrale regelgeving op te stellen om voedsel co-producten en reststromen in de eerste plaats voor mensen te behouden, dan voor dieren te gebruiken en daarna pas te kijken naar mogelijkheden voor energieopwekking (de huidige praktijk is dat grote hoeveelheden reststromen voor energieopwekking worden ingezet, terwijl meer waardevolle toepassing mogelijk is). Het terugdringen van voedselverspilling en het optimaal hergebruiken van grondstoffen in de voedselketen is een essentieel onderdeel van het beleid voor een meer circulaire economie en van het beleid op kringlooplandbouw.
4. Zich in te spannen voor het veranderen van wetgeving en beleid, zodat het terugdringen van voedselverspilling niet belemmerd wordt (zie de [top 10 spelregels](#)). De integrale agenda van Samen Tegen Voedselverspilling vormt dé aanpak van het kabinet voor een verspillingsvrij Nederland. Het fundament staat, maar om SDG 12.3 voor 2030 te behalen is aanpassing van wetgeving en beleid noodzakelijk.
5. Zich blijvend in te zetten voor een nationale verplichte verminderingdoelstelling van 50% in de volledige voedselketen, inclusief de primaire sector. En hiervoor samenwerkingspartners te vinden binnen de EU. Dit ambitieuze doel biedt volop samenwerkingskansen voor Nederlandse ondernemingen, om onze voorloperspositie in oplossingen voor een duurzame en circulaire economie van biograndstoffen en voedsel te verzilveren.

Aanpak in de hele keten

De stichting Samen Tegen Voedselverspilling werd eind 2018 opgericht en werkt met bedrijven uit de hele keten, kennisinstellingen, maatschappelijke organisaties en overheden aan een integrale agenda om 1 miljard kilo grondstoffen binnen de voedselketen te behouden.

Samen Tegen Voedselverspilling:

- geeft vorm aan de nationale verplichting aan de EU om voedselverspilling te **meten**. Zo hadden Nederlandse supermarktketens in 2020 een wereldwijde primeur door hun **zelfrapportage** rondom reststromen te publiceren en monitoren inmiddels diverse andere

Verlengde Noordkade 2
5462 EH Veghel

- sectoren, o.a. brood, aardappelverwerking, AGF, snoep/koek, vlees, catering, gezamenlijk de voedselverspilling.
- organiseert een nationale **consumentencampagne**, met de nadruk op een positieve sociale norm en interventies bij huishoudens. Tijdens de **Verspillingsvrije Week 2023** gingen zo'n 5 miljoen Nederlanders aan de slag met minder voedsel verspillen³.
  - bevordert vele **innovaties ten gunste van de BV Nederland**, denk aan de ontwikkeling van een dynamische houdbaarheidsindicator op verpakkingen of het opzetten van een samenwerking tussen (markt)partijen om reststromen grootschalig te verwerken tot diervoer en zo toe te werken naar een **circulaire (dierlijke) eiwitketen**.
  - werkt samen met Voedselbanken Nederland, de overheid en bedrijven uit de keten aan een structurele oplossing om genoeg goed voedsel te bieden aan de meest behoevende mensen van Nederland. Met een **Sociaal Maatschappelijke Menukaart** moeten reststromen uit de levensmiddelenindustrie, die in hun huidige vorm niet bruikbaar zijn voor voedselbanken, verwerkt worden tot houdbare en gezonde producten.
  - werkt in het **Circular Food Center** aan samenwerking binnen diverse clusters in de voedselketen inclusief een kennis- en ontmoetingscentrum in Veghel met innovaties op het gebied van verspillingenvrije, circulaire voedselketens en -producten.

Wij kijken ernaar uit om, samen met het nieuwe kabinet en onze vele stakeholders, ons verder in te zetten voor een socialer en duurzamer voedselsysteem en een verspillingenvrij Nederland. Daarbij hopen wij dat het nieuw te vormen kabinet zich onverminderd hard maakt voor deze collectieve aanpak rondom dit zeer urgente thema met een zeer grote impact.

Met vriendelijke groet,

P. den Ouden
Voorzitter

T. Timmermans
Directeur

Stichting Samen Tegen Voedselverspilling

Dragende organisaties: Ministerie van LNV, Provincie Noord-Brabant, Gemeente Meierijstad, Voedingscentrum en Wageningen University & Research

- 1 Bron: Volgens de Monitor Voedselverspilling Update 2009-2020 bedroeg de totale vermijdbare voedselverspilling in de gehele keten in Nederland 1,7-2,2 miljoen ton in 2020.*
- 2 Bron: 'The Drawdown Review. Climate Solutions for a New Decade.' (2020) en 'Table of solutions' - Drawdown.org. Het toonaangevende Project Drawdown bestempelde het tegengaan van wereldwijde voedselverspilling als één van de meest impactvolle interventies, met een totaal aan verminderde of vermeden CO₂-equivalenten-uitstoot van 102 Gigaton in de periode 2020-2050 (de totale wereldwijde uitstoot in 2018 bedroeg ca. 50 Gigaton).*
- 3 Bron: o.b.v. schatting trackingonderzoek Voedingscentrum*